

نوسینگەى پىكىخەرى پاسپاردە نۆۋەتلىك تىيەكان: حوكمەتى ھەرىم لە پۈۋى ياسادانان و جىيە جىكردنەۋە بەرەنگارى دياردەى بازىرگانىكردن بە مۇۋف دەبىتەۋە

لە پىكىكەۋتى ۲۰۲۱/۷/۱، ۋەزارەتى دەرەۋەى ئەمىرىكا پاپۇرتى سالانەى خۇى سەبارەت بە پىرسى بازىرگانىكردن بە مۇۋف بىلاۋكردەۋە. عىراق و ھەرىمى كوردستان لە چوارچىۋەى ھەلسەنگاندەكانن، و بە گۈيرەى راپۇرتەكە ھەرىم ھەۋلى بەردەۋام دەدات بۇ بەرگرتن بەم دياردەىە .

لە ھەر پارىژگايەكى ھەرىم نوسىنگەىەكى تايبەت ھەيە بۇ بەدۋادىچۈۋنى پىرسى بازىرگانىكردن بە مۇۋف، و ئەم نوسىنگانە لە لايەن ۋەزارەتى ناۋەخۇى حوكمەتى ھەرىمەۋە دامەزراۋن. ھەروەھا دادگاكان و دادۋەرى تايبەت دەستىشائىكانراۋن بۇ لىكۆلىنەۋە و سزادانى تاۋانباران. ھاۋكات، پەرلەمانى كوردستان بە ياساى ژمارە ۶ى سالى ۲۰۱۸، ياساى نەۋىشتىنى بازىرگانىكردن بە مۇۋفى پەرلەمانى عىراقى بەركار كىردۋە .

نوسىنگەكانى بەرەنگارىۋونەۋەى بازىرگانىكردن بە مۇۋف سەر بە بەرپۇبەرايەتى بازىرگانىكردن بە مۇۋف، كە لەسەر ئاستى ھەرىمى كوردستان سەرپەرشتى ئەم پىرسە دەكەن. لە ھەمان كاتدا، لىژنەى لاۋەكى ھەن كە لەلايەن پارىژگانەۋە سەرۋكايەتى دەكرىن و سەر بە لىژنەى بالاي بەرەنگارىۋونەۋەى بازىرگانىكردن بە مۇۋف كە بەرپۇبەرى گشتى دىۋانى ۋەزارەتى ناۋەخۇ سەرپەرشتى دەكات. لىژنەى ناۋبراۋ دوو مانگ جارىك كۆدەبىتەۋە بۇ تاۋتۈيكردى پەۋشى بازىرگانىكردن بە مۇۋف و دانانى مىكانىزمى كارا بۇ پۈۋبەپۈۋونەۋەى .

لە ھەرىمى كوردستان چەندىن ياسا دەركران بۇ بەرەنگارىۋونەۋەى ئەم دياردە دىژىۋە. ماددەكانى ۳۹۴، ۳۹۳، و ۳۹۵ لە ياساى سزادانى عىراقى ژمارە ۱۱۱ى سالى ۱۹۶۹، سزاي قورسى بۇ ئەۋ تاۋانبارانە دانائە. ھەروەھا، ياساى بەرەنگارىۋونەۋەى بەدپەرشتى ژمارە ۸ى سالى ۱۹۸۸ ھەموو جۆرە كىرەيەكى سىكىسى ناشەرى قەدەغەكردۋە، و ئەۋانەى بازىرگانى بە قوربانىيەكان دەكەن سزاي قورسىيان بۇ داندراۋە .

ھاۋكات، لە ياساى ژمارە ۶ى ۲۰۱۸ى پەرلەمانى كوردستان، بازىرگانىكردن بە مندالان ھەمان سەنگى ياساى بۇ داندراۋە و ۋەك دۇخى توند خراۋەتەپۈۋ. سەبارەت بە كرىكارە بىيانىيەكان، رىتنامى ژمارە ۲ى سالى ۲۰۱۵ى ۋەزارەتى كاروبارى كۆمەلايەتى جىيەجىدەكرىت .

لە ياساى ژمارە ۶ى سالى ۲۰۱۸ى پەرلەمانى كوردستان پىناسەى بازىرگانىكردن بە مۇۋف بە گۈيرەى پىرۇتۇكۆلى نۆۋەتلىك تى (پاللىرمۇ) كراۋە و ۋەك تاۋانىكى نۆۋەتلىك ناسىندراۋە. ھەنوۋكە پىتر لە ۲۰ دۇسىيەى بازىرگانىكردن بە مۇۋف كراۋەتەۋە و تۆمەتباران پاگىراۋن. ھاۋكات، چوار شىلتەرى دالەدان بۇ ئافىرەتانى قوربانى لە ھەرىم ھەيە كە تىياندا ھاۋكارى و چاۋدىرى تەندروستى پىشكەش بە قوربانىيەكان دەكرىت .

حوكمەتى ھەرىم ھاۋكارى پىشكەش بە قوربانىيەكان دەكات، لەۋانەش دابىنكردى پارىزەر و خەرجى و تىمى دادگەرى و چارەسەركردى كىشەكانىيان و گەپاندەۋەيان بۇ نۆۋ كۆمەلگە. ھاۋكات، مافى شاىەتالەكان دابىنكرۋە، و لە كاتى ۋەرگرتنى رىكارى ياساى ناۋيان ئاشكرا ناكىت و لەژىر چاۋدىرى حوكمەت دەبن.

ههروهه، قهدهغهکردنی بهچهکدارکردنی زۆرهملیتی مندالان به گوێرهی یاسای بنهماکانی دادگاییکردنی سهربازی و یاسای سزادانی سهربازی
پێکخراوه، و به هیچ شێوهیهک له ههریمی کوردستان ئهم دیاردهیه بوونی نیه.